

ПРОПОЗИЦІЇ
Міністерства культури та інформаційної політики України
до проєкту Закону України «Про деколонізацію гуманітарної
сфери України»
(реєстр. № 7721 від 01.09.2022)

Ініційований Княжицьким М.Л. та інші

1. Міністерство культури та інформаційної політики України підтримує законодавчу ініціативу щодо деколонізації гуманітарної сфери, водночас проєкт Закону України «Про деколонізацію гуманітарної сфери України» (далі – законопроект) **не підтримуємо** з огляду на наступне.

2. Терміни, що вживаються у проєкті («деколонізація», «імперський, постімперський символізм», «ідеологія русского міра») потребують чіткого визначення, оскільки у запропонованому вигляді створюють можливості їхнього довільного трактування.

Видається доречним у визначенні терміну «деколонізація» замість слова «позбавлення» вжити слово «очищення» або «звільнення», а «імперську гегемонію» варто замінити на «імперське домінування». Потребують уточнення такі поняття, що використовуються у тексті, як «імперський» та «постімперський».

Некоректним є введення у правове поле психологічного і філософського поняття «асоціативний зв'язок» (частина п'ята статті 7, частина третя статті 8, частина третя статті 9, частина друга статті 13).

Також, законопроектом пропонується внести зміни до Законів України «Про культуру», «Про освіту» та «Про свободу совісті та релігійні організації» щодо найменування закладів культури, освіти та релігійних організацій.

Вимоги до найменування юридичних осіб визначені статтею 16 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань». Зокрема, частиною п'ятою статті 16 зазначеного Закону забороняється у найменуваннях юридичних осіб використовувати:

1) символіку комуністичного та/або націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів, заборона використання яких встановлена Законом України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки»;

2) символіку воєнного вторгнення російського нацистського тоталітарного режиму в Україну.

Враховуючи викладене, вважаємо недоцільно врегульовувати питання найменування назв закладів освіти, культури та релігійних організацій на рівні окремого закону, а необхідно внести відповідні зміни до статті 16 Закону «Про

СЕД АСКОД Міністерство культури та інформаційної політики України Україна ДОКУМЕНТ № 02/20/47-22 від 14.09.2022

Сертифікат 58E2D9E7F900307B0400000044F2F001237A400

Підписувач Ткаченко Олександр Владиславович

Дата підписання: 14.09.2022

Дійсний з 08.06.2022 13:42:41 по 08.06.2024 13:42:41

державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань».

Звертаємо увагу на те що, у Верховній Раді України у першому читанні прийнято проект Закону України «Про географічні назви» щодо деколонізації топонімів та впорядкування географічних назв (реєстр. № 7253 внесений н.д. Веніславський Федір Володимирович).

Зазначеним законопроектом, який готується до розгляду у другому читанні пропонується заборонити присвоювати географічним об'єктам, юридичним особам та об'єктам права власності назви, що глорифікують, увіковічують, пропагують або містять символіку російської імперської політики, а також держави-терориста (держави-агресора) або її визначні, пам'ятні, історичні та культурні місця, населені пункти, дати, події.

Крім того, частину п'яту статті 16 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» пропонується доповнити нормою такого змісту:

«символіку російської імперської політики відповідно до Закону України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топоніміки».

Також, частина перша статті 11 законопроекту дублює чинне положення частини сьомої статті 12 Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації».

Звертаємо увагу на те, що відповідно до правил нормопроектної техніки при розробці законопроекту юридичні конструкції не повинні містити недоцільних відтворень (дублювання) правових приписів.

Варто зауважити, що законопроектом запропоновано покласти на центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері культури, та Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення додаткові повноваження у частині здійснення державної політики деколонізації.

Зокрема, йдеться про надання індивідуального погодження на спорудження, створення, встановлення в публічних місцях пам'ятників (монументів), меморіальних дошок, інших пам'ятних знаків, присвячених будь-яким фізичним особам; використання власних імен будь-яких фізичних осіб, географічних назв у назвах закладів освіти, культури, заснованих на державній або комунальній формі власності; прийняття рішення про віднесення телерадіоорганізації, іншого суб'єкта в сфері медіа, до такої, що підпадає під юрисдикцію Російської Федерації.

Крім того, законопроектом передбачено, що зазначені вище державні органи й інші органи державної влади в межах своїх повноважень здійснюють нагляд за дотриманням цього Закону. Реалізація таких положень законопроекту може потребувати додаткових коштів.

Відповідно до частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України до законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету, суб'єкт

СЕД АСКОД Міністерство культури та інформаційної політики України України ДОКУМЕНТ № 02/20/47-22 від 14.09.2022

Сертифікат 58E2D9E7F900307B0400000044F2F001237A400

Підписувач Ткаченко Олександр Владиславович

Дата підписання: 14.09.2022

Дійсний з 08.06.2022 13:42:41 по 08.06.2024 13:42:41

права законодавчої ініціативи зобов'язаний додати фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки).

Водночас, необхідних фінансово-економічних обґрунтувань і розрахунків таких витрат, а також пропозицій щодо джерел їх покриття до законопроекту не надано.

Враховуючи зазначене, проект Закону України «Про деколонізацію гуманітарної сфери України» потребує надання фінансово-економічних обґрунтувань.

Міністр

Олександр ТКАЧЕНКО

« _____ » _____ 2022р.